

Minna Sinkkonen

18.9.2018

Sisäministeriö, poliisiosasto
Osastopäällikkö Risto Lammi

Lausuntopyyntö SMDno-2017-1172

Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia

- Johdanto** Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja tulla kuulluksi poliisin ennalta estävän toiminnan strategiassa.
- Yleistä** Toiminnan strategia on hyvä, selkeä ja konkreettinen. THL pitää tärkeänä, että poliisi korostaa yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.
- Rikollisuuden ennaltaehkäisy on järkevää ja kustannustehokasta toimintaa. Myös palveluunohjaus on hyödyllinen toimintamuoto, koska poliisi tapaa työssään asiakkaita, joilla on paljon erilaisia palvelutarpeita. Tällaisia palveluita ovat etenkin päihdehoito (alkoholi on usein rikosten taustalla) ja rikosten sovittelu.
- THL katsoo, että strategiassa olisi perusteltua nostaa esille sovittelun merkitystä; nyt sitä ei mainita lainkaan. Sovittelu toimii etenkin varhaisen, nopean ja joustavan puuttumisen välineenä. Sen lisäksi, että sovittelu tarjoaa konkreettisen väliintulon rikollisuuteen, se voi myös ennaltaehkäistä tulevaa rikollisuutta ja tukee siten strategian mukaista rikollisuuden ennaltaehkäisyn tavoitetta. Poliisi on yksi lakisääteisen, valtakunnallisen sovittelupalvelun tärkeimmistä yhteistyökumppaneista. Tätä yhteistyötä voidaan edelleen lisätä ja kehittää.
- Lastensuojelun virka-apu** THL katsoo, että luvatta sijoituslaitoksesta poistuneen lapsen tai nuoren etsintään tarvittaisiin yhdenmukainen valtakunnallinen linjaus siitä, onko kyseessä ensisijaisesti lastensuojelutehtävä vai kadonneen aktiivinen etsintä.
- Strategiasta tarkemmin** Strategian mukaan väkivallan katkaisupalveluihin ohjaamisen tarkoituksena on ennalta estää uusien väkivaltarikosten syntyä. Tämä on tärkeä huomio, minkä lisäksi on muistettava, että väkivallan uhristakin voi tulla väkivaltainen, mikäli hän ei saa apua kokemuksiinsa. Tämä koskee paitsi aikuisia myös nuoria perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhreja. (s.8/9)
- THL vastaa Marak-toiminnan koordinaatiosta ja pitää tärkeänä, että Marak-toimintaa olisi kaikkien poliisilaitosten alueella. Toiminnassa on ollut alueellisia haasteita eri puolilla Suomea, mutta se koetaan erittäin tärkeäksi menetelmäksi lähisuhdeväkivallan riskien arvioinnissa ja turvasuunnitelman laadinnassa sekä asiakkaan tarvitsemien palveluiden suunnittelussa.

Minna Sinkkonen

18.9.2018

Strategiassa on huomioitu hienosti tavoite poliisin ammattitaidon lisäämisestä erilaisiin vähemmistöihin kuuluviin nuoriin kohdistuvan kiusaamisen, väkivallan ja uhkailun tunnistamiseksi. THL katsoo, että poliisi on avainasemassa tunnistamaan ja puuttumaan myös lapsiin ja nuoriin kohdistuvaan perheväkivaltaan, kaltoinkohteluun sekä niiden uhkaan. Perheväkivaltatilanteissa lapset ja nuoret saattavat jäädä kokemuksineen aikuisten varjoon.

Strategian mukaan tavoitteena on, että poliisi ohjaa rikoksen uhrin tehokkaasti ja kattavasti tukipalveluihin ottaen huomioon uhrin henkilökohtaisen tilanteen. Jotta auttaviin palveluihin ohjaaminen olisi mahdollisimman kattavaa, poliisin on hyvä selvittää oman alueensa tukipalvelut ja päivittää listaa säännöllisesti.

Vuonna 2019 voimaan tuleva lapsidirektiivi edellyttää, että alle 18-vuotiaita rikoksesta epäiltyjä kohtaavilla poliiseilla on riittävä osaaminen esim. lapsipsykologiasta ja lapsen kuulustelemisesta. THL pitää tätä erittäin tärkeänä lisäyksenä poliisin toimintaan.

Otsikon "Poliisi ennalta estää perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa" (s. 16) alla todetaan: *Poliisi osallistuu moniammatilliseen Marak-riskinarviointimenetelmään, joka on keskeinen työmuoto perhe- ja lähisuhdeväkivallan ja naisiin kohdistuvan väkivallan ennalta estämiseksi.* THL ehdottaa, että väkivallan ennalta estämisen rinnalle lauseeseen lisätään *uusiutuvan väkivallan riskin arvioimiseksi.* Tämä toiminta edellyttää tiivistä yhteistyötä keskeisten toimijoiden, muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa.

THL katsoo, että Marak-toiminnan lisäksi poliisilla on erittäin merkittävä asema lähisuhde- ja perheväkivallan tunnistamisessa kotihäilytyksillä ja tutkinnassa. Väkivallan vakavuus ei aina tule heti ilmi esimerkiksi kotihäilytyksellä, jossa väkivaltatilanne voi olla poliisin saapuessa jo ohi. Tällöinkin väkivaltaa kokeneiden tilanteen kartoitus ja auttaviin palveluihin ohjaaminen nähdään erittäin tärkeänä väkivallan toistumisen ja vakavoitumisen ehkäisemiseksi. Käytettävissä on myös muita toimivia yhteistyömalleja: Etelä-Savon avainhenkilötoimintamalli sekä Varsinais-Suomen LASTA- ja Luotsi-mallit. Hyvien käytäntöjen levittäminen vaatii resursseja.

THL ehdottaa, että poliisin sekä perus- että täydennyskoulutukseen otetaan käyttöön poliisille ja sosiaali- ja terveydenhuollolle laadittu yhteinen lähisuhdeväkivallan ja naisiin kohdistuvan väkivallan verkkokoulutus "Luo luottamusta, puutu väkivaltaan" -koulutus, joka valmistuu vuoden 2019 aikana (lisäys s. 16). Poliisiammattikorkeakoulun hankesivu koskien koulutusta löytyy osoitteesta: www.polamk.fi/tki/projektihaku/epras.

Sivulla 18, kohdassa 4.4. on strategiaan kirjattu, että *poliisin ennalta estävässä toiminnassa yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on keskeistä. Tulosten saavuttaminen resursseja tehokkaasti käyttäen edellyttää, että yhteistyö on organisoitua, tavoitteellista ja siihen osallistumisen vastuut ovat selkeät.* THL pitää tätä erittäin tärkeänä tavoitteena ja on omalta osaltaan valmis edistämään tulosten saavuttamista esimerkiksi väkivallan ennaltaehkäisyssä.

Poliisin näkyvyys tutkitusti vähentää rikoksia, minkä vuoksi sen lisääminen esimerkiksi lähipoliisitoiminnan avulla on järkevää. Poliisin läsnäolo ja helppo lähestyttävyyttä

Minna Sinkkonen

18.9.2018

some-maailmassa ovat niin ikään tarpeen, koska varsinkin nuorten elämämaailma on pitkälti siirtynyt nettiin. Poliisin läsnäolo maahanmuuttajavaltaisilla alueilla ja maahanmuuttajien yhteisöissä on tärkeää radikalisoitumisen riskien havaitsemiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi.

Myös uskonnollisten yhdyskuntien uhrin tarvitsevat auttavia tahoja, joihin on matala kynnys ottaa yhteyttä. Strategiassa todetulla tavalla tyttöjen sukuelimien silpominen on tärkeä ennaltaehkäisevän toiminnan kohde. THL katsoo, että tyttöjen lisäksi myös pojat olisi tärkeää mainita strategiassa.

Pääjohtaja

Juhani Eskola

Johtaja

Tuire Santamäki-Vudri

